

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра (циклова комісія) _____ Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри загальної
педагогіки та педагогіки вищої школи



Проф. Квас. О. В.

«27» серпня 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Вступ до педагогічної професії _____

освітній рівень _____ Бакалавр _____

галузь знань _____ 01 Освіта / Педагогіка _____

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність _____ 014 Середня освіта _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____ 01407_ Середня освіта (Георгафія) _____

освітня програма _____ Середня освіта (Георгафія) _____

Факультет _____ Географічний факультет _____

2022__– 2023__ навчальний рік

Вступ до педагогічної професії

Робоча програма _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)

Спеціальності _____ 014 Середня освіта _____

Розробники: _ Матковський М. Й., кандидат філософських наук, доцент
кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) _____

Протокол від “_27_” _____ серпня _____ 2023__ року № _1_

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів 3—	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка_(шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2			
Змістових модулів – 2	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		1-й	1-й
_____ (назва)		Семестр	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 014 Середня освіта _____ (шифр і назва)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних – ____2____ самостійної роботи студента – _____7_____		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: (екзамен/залік)	
	залік	залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти – 35,5 % – 64,5 %

для заочної форми здобуття освіти – 10% – 90%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є розвинути у студентів здатність опановувати знання в галузі педагогічної освіти, навички педагогічної рефлексії, вміння критично науково аналізувати проблеми педагогічної освіти, мотивувати до освітньо-інноваційної діяльності, уміти поєднувати фахову підготовку та методологічний потенціал педагогічної освіти, враховуючи сучасні освітні виклики.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до педагогічної професії» є:

- освітні – базові теоретичні знання з педагогічної освіти, духовний, інтелектуальний, професійний саморозвиток в системі неперервної педагогічної освіти й навчання впродовж життя;
- виховні – інтерсуб'єктивна комунікація на засадах полікультурності, толерантності у педагогічній діяльності, національному вихованні;
- розвиваючі – сформовані компетенції педагогічної освіти в широкому спектрі соціокультурних проблем, моделей інформаційного обміну, ціннісних, духовних, художніх, морально-етичних засад педагогічної діяльності;
- дослідницькі – науково-пошукова діяльність у галузі педагогічної освіти.

У процесі вивчення студентами навчальної дисципліни «Вступ до педагогічної професії», формуються:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Знати та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ПРН 4. Знати та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 5. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 8. Добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 9. Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 11. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогічної професії.

Тема 1. Особливості сучасної освіти і її роль суспільстві. Сутність поняття «освіта». Роль та значення освіти в соціально-економічному, технічному прогресі сучасного суспільства. Система освіти в Україні. Суть, мета та структура освіти в Україні. Педагог та його роль у реалізації освітніх потреб суспільства і особистості
Рекомендована література: 1, 3, 5, 8.

Тема 2. Становлення і розвиток педагогічної професії.

Виховання дітей за первісно-общинного ладу та за доби Античності. Специфіка освітньо-виховної роботи в епоху Середньовіччя. Розвиток ідеї дошкільного виховання в епохи Відродження та Просвітництва. Дошкільна освіта і виховання у XIX-XX ст. Розвиток вітчизняної дошкільної педагогіки.

Рекомендована література: 1, 4, 7, 8.

Тема 3. Модернізація вищої освіти в Україні і Болонський процес. Зміст та основні завдання Болонського процесу. Реформування освіти з огляду на Болонський процес. Роль освіти у розвитку партнерства України з іншими державами.

Рекомендована література: 1,3 7, 8.

Тема 4. Зміст організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.

Заклад вищої освіти та організація освітнього процесу в ньому. Форми організації навчання у ЗВО: лекції, семінарські, практичні, лабораторні. Організація педагогічної практики у ЗВО. Основні види самостійної роботи студентів, їх характеристика.

Рекомендована література: 1, 2 5, 8.

Змістовий модуль 2 Особливості професійної діяльності сучасного вчителя середньої освіти.

Тема 5. Концепція «Нова українська школа». Мета і головні компоненти Концепції Нової української школи. Особливості організації освітнього процесу. Педагогіка партнерства. Принципи партнерства. Основні шляхи співпраці: залучення батьків до освітнього процесу.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 8.

Тема 6. Професійно-педагогічна діяльність учителя сучасної школи. Сутність, специфіка і мета педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності та її компоненти. Основні види педагогічної діяльності. Педагогічна діяльність як система. Рівні педагогічної діяльності. Функції професійно-педагогічної діяльності. Творчий характер педагогічної діяльності.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 7.

Тема 7. Професійне самовиховання, саморозвиток та самоосвіта вчителя. Технологія професійного самовиховання вчителя. Самопізнання як передумова самовиховання майбутнього педагога. Самовиховання майбутнього вчителя як система. Професійне зростання вчителя. Професійна самоосвіта майбутнього вчителя.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 7.

Тема 8. Особистість учителя та його професійна культура. Сутність і структура загальної культури особистості. Взаємозв'язок загальної і професійної культури. Культура педагогічного мислення. Спілкування як основа педагогічної діяльності. Стили педагогічного спілкування. Роль та значення педагогічного спілкування для ефективної взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу. го педагога.

Рекомендована література: 1,2 4, 7, 8.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Назва												
Тема 1. Особливості сучасної освіти і її роль суспільстві..	11	2	2			7	12	1	1			10
Тема 2. Становлення і розвиток педагогічної професії.	12	2	2			8	11	1				10
Тема 3. Модернізація вищої освіти в Україні і Болонський процес.	11	2	2			7	11	1				10
Тема 4. Зміст організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.	11	2	2			7	12	1	1			10
Разом – зм. модуль1	45	8	8			29	46	4	2			40
Змістовий модуль 2. Назва												
Тема 5. Концепція «Нова українська школа».	12	2	2			8	10					10
Тема 6. Професійно-педагогічна діяльність учителя сучасної школи.	11	2	2			7	14	2	2			10
Тема 7. Особистість учителя та його професійна культура.	12	2	2			8	10					10
Тема 8. Професійне самовиховання, саморозвиток та самоосвіта вчителя.	10	2	2			6	10					10
Разом за змістовим модулем 2	45	8	8			29	44	2	2			40
Усього годин	90	16	16			58	90	6	4			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Особливості сучасної освіти і її роль суспільстві.	2

2	Тема: Становлення і розвиток педагогічної професії.	2
...3	Тема. Модернізація вищої освіти в Україні і Болонський процес	2
4	Тема. Зміст організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.	2
5	Тема. Концепція «Нова українська школа».	2
6	Тема. Професійно-педагогічна діяльність учителя сучасної школи.	2
7	Тема. Професійне самовиховання, саморозвиток та самоосвіта вчителя..	2
8	Тема 8. Особистість учителя та його професійна культура.	2

7. Самостійна робота

№ теми	Навчальні питання	Кількість годин
1	Підібрати вислови з народної педагогіки про школу і вчителя, прокоментувати їх. Обґрунтуйте важливість праці вчителя в сучасних умовах України. Обґрунтуйте ключові завдання освіти на сучасному етапі. Підготовка до семінарського заняття №1	7
2	Скласти хронологічну таблицю «Етапи становлення педагогічної професії від античності до сучасності» Охарактеризуйте особливості навчання та виховання в Київській Русі? 3. Індивідуальне завдання №1 Залікова вартість – 12 балів. Підготувати у письмовій формі проект на тему: «Педагогічні погляди видатного педагога (вказати ім'я та прізвище)». Серед вибраних персоналій можуть бути: Я. Коменський, Д. Локк, Ж.Ж. Руссо, Й.-Г. Песталоцці, М. Монтессорі, Я.	8

	Корчак, Д. Дьюї; Г. Сковорода, К. Ушинський, С. Русова, Г. Ващенко, А. Макаренко, В. Сухомлинський, І. Франко. Вимогами до виконання завдання є: загальний опис педагогічних ідей та засад педагога; перелік його ключових педагогічних цитат та творів; обґрунтування актуальності його педагогічних ідей для сучасності. Підготовка до семінарського заняття №2	
3	Розкрийте зміст основних складових Болонського процесу. Охарактеризуйте тенденції розвитку вищої освіти в Україні. Дайте відповідь на питання. Що на вашу думку варто б вдосконалити в кредитно-модульній системі? Підготовка до семінарського заняття №3	7
4	Створити презентацію на тему «Система вищої педагогічної освіти України» Скласти програму практичної діяльності студентів у процесі навчання. Підготовка до семінарського заняття №4 Підготовка до модульного контролю	7
5	Охарактеризуйте особливості інклюзивної освіти в контексті «нової української школи». Якими на вашу думку є недоліки Концепції Нової української школи? 3. <i>Індивідуальне завдання №2</i> Залікова вартість – 12 балів. Підготувати у письмовій формі роботу на тему: «25 порад сучасному вчителю». Визначте перелік головних ідей, принципів, яким повинен керуватись сучасний вихователь. Відповідно до концепції «Нова українська школа», запитів суспільства щодо професіоналізму діяльності та	8

	особистості педагога сформулюйте поради-рекомендації. Підготовка до семінарського заняття №5	
6	Визначте десять найважливіших, на вашу думку, професійних якостей педагога. Чому саме такі якості ви вважаєте найважливішими для педагога? Сплануйте шляхи формування таких якостей у себе. Написати твір-роздум «Якого вчителя чекають сьогодні в школі?» Підготовка до семінарського заняття №6	7
7	Чи погоджуєтеся з твердженням, що педагогічна діяльність є процесом постійної творчості. Обґрунтуйте. 2. Індивідуальне завдання №3 Залікова вартість – 12 балів. Підготувати у письмовій формі проект на тему: «10 кроків професійного саморозвитку». Аналізуючи власний досвід запропонуйте 10 ключових кроків для професійного саморозвитку . Опишіть, чому важливо працювати над собою. Що мотивує вас особисто? Які головні труднощі стоять на шляху само-розвитку? Підготовка до семінарського заняття №7	8
8	Скласти схему професійно-педагогічної культури вчителя. Описати її компоненти. Який вплив здійснює педагогічна діяльність на особистість самого вчителя? Підготовка до семінарського заняття №8 Підготовка до модульного контролю	6
	Усього годин	58

8. Методи навчання

Робочою програмою передбачено:

- проведення лекцій, семінарсько-практичних занять із застосуванням словесних методів навчання (пояснення, бесіда, розповідь, дискусії);

- застосування інтерактивних методів навчання під час семінарсько-практичних занять («мозкового штурму», «комунікативної атаки», «методу проектів» тощо);
- застосування методів стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів, проблемно-пошукове навчання;
- проведення лекцій, семінарсько-практичних занять із застосуванням наочних методів навчання (мультимедійних засобів, роздаткового матеріалу).

9. Методи контролю:

- Робочою програмою передбачено:
- поточний контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів у час практично-семінарських занять (доповідь, повідомлення, розв'язання проблемних завдань, участь у дискусіях тощо);
- виконання завдань самостійної роботи;
- модульний контроль (тести - укладено відповідно до тем і завдань);

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна робота, тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100
СР 12+12; МК 12				СР12 МК 12.				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
С 5	С 5	С 5	С 5	С 5	С 5	С 5	С5	

*МК – модульний контроль; С – семінарське заняття; СР – самостійна робота.

Політика виставлення балів:

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Семінарські заняття – 40 (8 занять по 5 балів): 40% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 40);

Контрольні заміри – 2 модульні контрольні роботи за тестовими завданням (2 модулі по 12 балів): 24 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 24;

Самостійна робота– 36 (3 індивідуальні письмові завдання: 12+12+12): 36% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 36;

Максимальна оцінка семінарського заняття – 5 балів.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

5б. – змістовна, логічна відповідь, наявність аргументованих суджень, власних прикладів.

4б. – змістовна логічна відповідь, студент виявляє розуміння тематичних положень й зв'язків між ними, наводить типові приклади, допускає не суттєві помилки.

3б. – студент демонструє розуміння основних теоретичних положень, допускає помилки, відчуває труднощі в пошуку прикладів чи аргументів.

2б. – студент виявляє неточності у розумінні основних положень, відповідь носить фрагментарний характер.

1б – студент володіє фрагментарними уявленнями щодо основних положень теми.

Самостійна робота (3 індивідуальні письмові завдання):

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи : повне виконання всіх вимог завдання, сформовані чіткі позиції з власним обґрунтуванням; філологічно грамотне оформлення тексту (12-9 балів); часткове недотримання структурних вимог завдання; відсутність чіткого обґрунтування власних думок та позицій; допущені граматичні помилки (8-6 бали); представлення недостатньої змістової аргументації, відсутність концепції аналізу та логіки представлення; у тексті роботи є багато мовних огріхів (5-0 бали).

Політика оцінювання

Відвідування занять. Обов'язковим компонентом оцінювання є відвідування занять (лекційних, семінарських) та активна навчальна діяльність під час їх проведення. За умови відсутності студента на заняттях із поважних причин (стан здоров'я, поважні сімейні обставини, міжнародне стажування) дозволяється відпрацювати впродовж консультаційних годин викладача.

Академічна доброчесність. Письмові роботи перевіряються викладачем у випадку виникнення сумнівів проходять перевірку на плагіат. За умови перевищення запозичення текстової інформації більше 50%, констатується викладачем як порушення академічної доброчесності і оцінювання роботи не проводиться.

Дедлайни. Не перевіряються письмові роботи, які подані невчасно. Терміни здачі робіт обумовлюються на початку викладання курсу

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

11. Методичне забезпечення

- Навчально-методичні матеріали до вивчення курсу «Вступ до педагогічної професії» для студентів географічного факультету освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 01407 Середня освіта (географія). 2023
- Навчально-методичні матеріали для проведення самостійної роботи з курсу «Вступ до педагогічної професії» для студентів географічного факультету освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 01407 Середня освіта (географія). 2023
- підручники, посібники й інші види навчальної та науково-педагогічної літератури, зазначені у списку літератури;
- ілюстративні матеріали (комп'ютерні презентації; структурно-логічні схеми, узагальнюючі таблиці та інший роздатковий матеріал).

12. Рекомендована література

Базова

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник / І. П. Анєнкова, М. А. Байдан, О. А. Горчакова, В. М. Руссол : – Львів : “Новий Світ-2000”, 2020. – 567 [1] с
2. Бути вчителем: Навчально-методичний посібник з курсу „Вступ до спеціальності” / Укладач О.В. Більська. – Вінниця: ТД «Едельвейс и К», 2012. – 296 с.
3. Зайченко І. В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 3-є вид.. –К., вид. «Ліра - К», 2016. – 608 с.
4. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с.
5. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2012. – 200 с.
6. Нова українська школа: поради для вчителя. Авт.-упоряд. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
7. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. [для студ. вищ. пед. закл.] [3-ге вид., випр., доп.]. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. 168 с.
8. Щербакова К. Вступ до спеціальності: навч.метод. посіб. 3-є вид., оновлене, доповнене. Львів: Видавництво «Новий Світ», 2019. 215 с

Допоміжна

1. Вища освіта : Болонський процес : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К. : Знання України, 2006. 440 с.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ, 1997. – 373 с.
3. Довга Т. Я. Імідж сучасного вчителя: Навчально-методичний посібник / Т. Я. Довга. – Кіровоград: ПП "Ексклюзив-Систем", 2014. – 144 с.
4. Дубовик С. Культура професійного мовлення педагога / С. Дубовик // Початкова школа. – №12. – 2014. – С. 1–4.
5. Лавринченко Н. М. Проблеми і перспективи реформування освіти України на компетентнісних засадах / Н. Лавринченко // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. – 2017. – Вип. 1 (33). – С. 10–17.
6. Основи педагогічної майстерності: практикум / Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. – Вінниця: «Твори», 2019. – 240 с.
7. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / за ред. О. В. Сухомлинської. Київ, 2005. – 552 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.][2- ге вид., випр., доп.]. К. : Академвидав, 2007. 560 с.

9. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навч. посібник. Київ, 2007. – 358 с.

Інтернет-джерела

1. Закон України «Про освіту» від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 року «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.